

Miljöansvarsrapporten 2025–2026

VD/4054/11.00.00.01/2019

TeA/JV/SO/MV/RV/JK/EA

Miljöansvarsrapporten som är en årlig beskrivning av hur stadens miljöansvarsarbete framskrider har blivit färdig för åren 2025–2026. Miljöarbetet i staden styrs av färdplanen för resurssmart 2030 (strategiperioden 2021–2025), som stadsfullmäktige godkände i juni 2018 och som uppdaterades år 2022. Ett centralt mål är klimatneutralitet före år 2030. Miljöansvarsrapporten för åren 2025–2026 godkänns av stadsmiljönämnden och den antecknas för kännedom i stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Målen för färdplanen för resurssmarthet är indelade i sex filer. Filerna är: Samhällsstruktur och rörlighet, Klimatneutral energi, Livscykeln hos material och cirkulär ekonomi, Mångfald i naturen, Ett ansvarsfullt Vanda samt Kolsänkor och compensation. Färdplanen för resurssmarthet, med sina mål och de åtgärder som härletts ur dem, har fungerat bra för arbetet med att främja miljöansvaret i Vanda. Under året har åtgärderna och styrmedlen till stor del systematiskt gått framåt mot att utveckla, planera, genomföra och underhålla staden på ett resurssmart sätt. Alla åtgärder som främjar vägplanens mål och hur de framskrider kan ses i tjänsten Miljövakten. Utöver hur åtgärderna framskrider har man i miljöansvarsrapporten under året samlat god praxis för att främja miljöansvaret.

I samband med utarbetandet av det kommande miljöprogrammet kommer de åtgärder som inte har framskridit enligt planerna att ses över på nytt och nya aktuella åtgärder kommer att läggas till.

Utvecklingen av växthusgasutsläpp

Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) gör årligen en beräkning av växthusgasutsläppen i huvudstadsregionen. Utsläppsberäkningen omfattar utsläpp från uppvärmning, konsumtionsel, trafik, jordbruk, industri och avfallshantering som uppstår i Vandaområdet, dvs. så kallade regionbaserade utsläpp.

Vanda stads växthusgasutsläpp minskade med fem procent från år 2024 till år 2025. Utsläppen minskade inom alla sektorer och uppgick till totalt 747 kiloton koldioxidekvivalenter (CO₂ ekv.). Den största utsläppsminskningen har skett inom elproduktionen. Trots att elförbrukningen har ökat har utsläppen från eluppvärmning och konsumtionsel minskat snabbare än planerat. Den huvudsakliga anledningen är att elproduktionen i landet har blivit renare.

I Vanda följs utvecklingen av utsläppen fram till 2030 upp med hjälp av en utsläppsbudget, där man följer upp minskningen av utsläpp från början av strategiperioden jämfört med klimatneutralitetsscenariot. Under den föregående strategiperioden 2020–2025 minskade Vandas årliga regionala utsläpp, men i betydligt mindre utsträckning än vad som eftersträvades.

De största utmaningarna för att nå klimatneutralitetsmålet är minskningen av utsläppen från trafik. Inom den näst största utsläppssektorn, fjärrvärme, upphörde Vanda Energi att använda stenkol år 2025 och användningen av fossila bränslen i konventionell energiproduktion upphör under år 2026. Vanda Energi har meddelat att bolaget kommer att lyckas sänka utsläppen från fjärrvärmeproduktionen så att de är närmare noll senast år 2035 i och med att ett system för tillvaratagande av koldioxid tas i bruk.

I stadens egna fastigheter har elförbrukningen minskat och i daghems- och skolbyggnader har man slutat använda oljeuppvärmning som huvudsaklig värmekälla. Solelssystem har installerats i alla ombyggnadsobjekt och i nybyggnader.

Sammanfattningsvis innebär utvecklingen mellan 2020 och 2025 att staden går i rätt riktning, men det krävs betydligt större utsläppsminskningar under nästa period för att helhetsmålet för år 2030 ska kunna nås.

Klimatförändringen påverkar redan vår miljö trots åtgärder för att begränsa den. Anpassningen till klimatförändringen och beredskapen inför extrema väderfenomen utgör en allt större utmaning för städerna. En utredning om nuläget i fråga om anpassningsarbetet gjordes inom stadsmiljöns verksamhetsområde våren 2025. Utredningen kommer att fungera som utgångspunkt för vidareutveckling av anpassningsåtgärderna på stadsnivå och för att integrera dem i stadens ordinarie verksamhetssätt.

Staden styr byggandet och rörligheten mot låga utsläpp

I Vanda används en utredning som främjar klimatmålen, den så kallade ILVA-utredningen (Ilmastoviisas asemakaava). Utöver koldioxidsnålheten går utredningen också på djupet med anpassningen till klimatförändringen och syftar till att identifiera planlösningar med vilka man förbereder sig på förändrade klimatförhållanden. Koldioxidbalansen beräknas eller klimatpåverkan fastställs i alla planer.

Under 2025 utvecklade staden lokala metoder för att styra byggprojekt mot att bli mer koldioxidsnåla och främja cirkulär ekonomi genom att införa strängare gränsvärden för koldioxidavtryck än vad lagen kräver. Styrningen baserar sig på både detaljplanebestämmelser och stadens tomtöverlåtelsevillkor.

Staden har vidtagit flera åtgärder för att främja gångtrafik, cykling och elektrifiering av trafik. Lokala lösningar har en stor betydelse, men för att minska utsläppen från trafiken måste också statens och EU:s trafikpolitiska styrmedel förstärkas.

Inom Vandaspåraprojektet har man identifierat och delvis redan förverkligat många lösningar för cirkulär ekonomi. I projektet utnyttjas i mån av möjlighet befintliga råvaror, såsom jord- och stenmaterial, kant- och naturstenar samt död ved. Även krossad betong kan användas i byggandet i större utsträckning än vad som tidigare planerats.

Vanda anslöt sig år 2025 till Green Deal-avtalet om cirkulär ekonomi, vars åtgärder är kopplade till markbyggnad, effektivare användning av befintliga lokaler och livsmedel. Genom åtgärderna inom förändringsområdena byggd miljö och innovativ livsmedelsproduktion kan staden åstadkomma betydande positiva effekter. Genom att koordinera jordmassor kan man åstadkomma utsläppsminskning genom att ersätta jungfruliga råvaror med återanvända. Genom att öka användningen av byggnader uppnås en bättre resurseffektivitet. Att äta mer grönsaker och fisk minskar avsevärt livsmedlens koldioxidutsläpp och de naturresurser som används för att producera mat.

Naturpositivitet fortskrider till praktiska åtgärder

Förutom klimatförändringen är den minskande biologiska mångfalden en annan betydande miljöutmaning i Vanda. I Vanda utgörs grunden för bevarandet av den biologiska mångfalden av stadens ekologiska nätverk och dess mångfaldiga genpool, naturskyddsområdena. År 2025 inrättades fyra nya naturskyddsområden i Vanda.

I Vanda fortsatte det målmedvetna arbetet med att främja mångfalden i naturen och naturpositiviteten under rapporteringsperioden som en del av stadens strategiska styrning och praktiska verksamhet. Som första stad i Finland infördes icke-försämring av naturen och ekologisk kompensation i planeringen av markanvändningen. År 2026 kommer modellen att utvidgas till att i princip omfatta alla nya detaljplaner som leder till olägenheter för naturen.

Stadens första riktlinjer för gatuträd blev färdiga sommaren 2025. De praktiska förutsättningarna för arbetet med att stödja naturpositiviteten förstärktes genom att en plan för främmande arter utarbetades hösten 2025. Vattennatur iståndsattes genom rivning av brötesdammar och skötsel av grusbankar. Vanda fick också nationellt erkännande för sitt naturpositiva arbete genom ett hedersomnämmande i tävlingen om den bästa insatsen för naturen.

Uppföljningen av arbetet med naturpositivitet stärks av naturvärdeshektaren som fungerar som en strategisk indikator och gör det möjligt att bedöma och jämföra naturpåverkan. Vanda utvecklar införandet av naturvärdeshektaren i samarbete med de tio andra största städerna i Finland.

Naturpositivitet handlar också om att stärka naturens hjärtavtryck, vilket i Vanda innebär att människor upplever en större närhet till naturen och att den får en större roll i stadens verksamhet. Med hjälp av de årligen anställda bäckskötarna och närnaturguiderna uppmuntras invånarna att delta i naturvård och kunskaperna om naturen ökar.

Främjande av miljöansvaret

Det centrala i stadens verksamhet är att förbinda sig till miljöansvar och att möjliggöra en hållbar livsstil för kommuninvånarna. Miljöansvaret stärktes inom fostran, utbildning, upphandling, ledning och i stadsorganisationens vardag. I och med den cirkulära ekonomins green deal främjar Vanda ambitiöst och långsiktigt miljöansvaret för måltider, minskar miljöpåverkan och förstärker de studerandes delaktighet och matfostran. Arbetet bygger på näringsrekommendationer, strävan efter en planetär kost och målet om att alla studerande äter skolmat.

Med hjälp av de ansvarsprinciper för evenemang som utarbetades år 2025 strävar man efter att säkerställa att ansvarsfrågorna beaktas allt bättre i evenemang som ordnas av staden. Inom de olika verksamhetsområdena utvecklades miljöledningen systematiskt genom Ekokompassen. Ansvarsprogrammen och riktlinjerna i stadsstrategin ligger till grund för målen gällande ansvarsfullhet för alla stora bolag i staden, och över hälften av de mål gällande ansvarsfullhet som staden ställt för sina bolag för år 2025 uppnåddes. Det behövs ytterligare åtgärder för att organisera avfallshanteringen i skolorna.

Kolsänkor utreds

Vandas kolsänkor utreddes år 2020, då staden deltog i ett gemensamt projekt för huvudstadsregionen. En utredning om kolsänkor och kollager i huvudstadsregionen (HSY) publiceras hösten 2026 och den stöder i fortsättningen uppföljningen och utvecklingen av kolsänkor i framtiden.

Stadsmiljönämnden 11.8.2026 § 8

Biträdande stadsdirektörens förslag:

Nämnden beslutar att

- a) godkänna Miljöansvarsrapporten 2025–2026 och
- b) föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att den antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsstyrelsen 24.8.2026 § 25**Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:**

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) anteckna Miljöansvarsrapporten 2025–2026 för kännedom, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att Miljöansvarsrapporten 2025–2026 antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2026**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna Miljöansvarsrapporten 2025–2026 för kännedom.

Bilagor:

- Miljöansvarsrapporten 2025–2026

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Marja Vuorinen, programchef, tfn 050 314 5386
Riikka Virta, miljöexpert, tfn 050 314 5685
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))